

Дарбамза

ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК.

2024
ГОД СЕМЬИ

Тәсисчи: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МӘТБУАТ
ВӘ ИНФОРМАСИЈА АКЕНТЛИЈИ

12+

№12 (98465) 1920-чи илдән чыхыр 29 МАРТ 2024-чү ил, чүмә.

Гүжәти 2 рубл.

ДУШМӘН БИЗИ МӘҒЛУБ ЕДӘ БИЛМӘЗ

Бизи һеч ким сындыра билмәз

Инсанларын инсанлары өлдүрмәси дәншәтдир вә бағышланылмаздыр. Биз даһа бир дәншәтли террор актынын шаһиди олдуг, бу дөфә Москва јахынлығындакы Красногорскда. һејванларын инсан шәклиндә етдикләринә, күнаһсыз инсанлары өлдүрәнләрә һеч нә һагг газандыра билмәз.

Садәчә баша дүшмәк истәјирәм ки, нијә белә едибләр? Онлары белә бир дәншәтли һәрәкәтә вадар едән нәдир? Мәним үчүн бирчә чаваб вар-онлар инсан адына лајиг дејилләр.

Бу күнләрдә бүтүн өлкә Красногорскла бирликдә јас тутур, бу ағры, бу кәдәр инсанлары бирләшдирди, даһа да јахынлашдыг, һәр биримиз өзизләримизи итирмәк ағрысыны чәкдик, бизи террорчулара нифрәт бирләшдирди. һәмишә белә олуб, нә гәдәр өз чиркин өмәлләри, чиркин идеолокијалары илә бизи сындырмаг истәсәләр дә, сағ галдыг, бәли, ән һәссас јеримиздән вуранда башымыз әјилди, амма һеч вахт

дүшмәнин гаршысында баш әјмәдик. Русија Президенти Владимир Путин мартын 25-дә террор актындан сонра күрүлән тәдбирләрә һәср олунмуш ичласда дејиб: «Crocus City Hall –дакы террор актынын тәшкилатчылары Русија вәтәндашлары арасында чахнашма вә нифаг салмағы планлашдырырдылар, лакин бирликлә гаршыландылар». Бәли, террорчулар бир даһа күрдүләр ки, рус халгыны гырмаг олмаз. Биз бирик, бирликдәјик. Әз торпағында тәрәдилән һәр бир террор актыны билән вә хатырлајан Дағыстан «Crocus City Hall»да баш верәнләрә күрә јас тутур. –Красногорскда террор акты тәрәди-

либ. Әләнләр вә јаралананлар динч инсанлардыр. һазырда бунунла бағлы сәлаһијәтли органлар мәшгул олур. Интигам гачылмаздыр. Тәәссүф ки, дағыстанлылар террор актларынын нә олдугуну вә онларын нәтичәләринин нә гәдәр дәншәтли ола биләчәјини чох јахшы билирләр. Дағыстан Москва вилајәти илә бирликдәдир. Истәнилән кәмәји кәстәрмәјә һазырыг. Мән бүтүн дағыстанлылары бирләшмәјә вә ајыг олмаға чағырырам – биз республикада ичтимаи тәһлүкәсизлијин позулмасына јол вермәмәлијик», - Дағыстан Республикасынын рәһбәри Серкеј Меликов билдириб.

Һамымыз бирләшмәли, ајыг-сајыг олмалы, ушағларымыз јад адамларла үнсијәтдә диггәтли олмалы, тәхрибата ујмамалыјыг. Нә гәдәр ки, биз бирликдәјик, бизи һеч ким сындыра билмәз, дүшмән бизи мәғлуб едә билмәз.

С.Салһова

БУ НӨМРӘДӘ
Серкеј Меликов: «Чәза ла-
буддур»

сәһ.2

ДР «Биринчиләрин һәрә-
каты» фәаллары террор
акты гурбанлары хатирә
аксијасына гошулмушлар

сәһ.3

Јенијетмә екстремизми
һадисәләринин гаршы-
сынын алынмасы

сәһ.6

Дағыстанын дағлыг рај-
онларында јашајан чоху-
шағлы аиләләри үчүн јени
субсидија тәтбиг олуна
биләр

сәһ.7

ТЕРРОРЧУЛУГУ ГЭТИЈЖЭТЛЭ ПИСЛЭЖИРИК

Серкеј Меликов: «Чэза лабуддур»

ДР Башчысы Серкеј Меликов Подмосковјада баш вермиш террорчулуг актыны шэрһ етмишдир. «Красногорскидэ террорчулуг акты баш вермишдир.

Бундан башга стратеги объектлэрин төһүкэсизлији күчлэндирилчөкдир. Рекионмузун сакинлэрини сэфэрбөйлижэ вэ ајыгыга чагырырам-биз республикада ичтимаи төһүкэсизлижин позулмасына јол верэ билмэрик», -дејэ Серкеј Меликов билдирмишдир.

Өлөнлөр вэ зөрөрчөкөнлөр-ади адамлардыр. һазырда бунула сөһаһијјэтли органлар мөшғул олур. Чэза лабуддур. Төссүфлөр олсун ки, дағыстанлылар террорчулуг актларыны нө олдуғуну вэ онларын нөтичэлэринин нө чүр дөһшөтлө олдуғуну биллрлэр. Бүтүн һәмјерлилөрмиз адындан Москва вилајетинин губернаторуна вэ бүтүн јахынларыны јитирәнлөрө дэрин һүзүнлө башсалыгы билдирирэм. Дағыстан Подмосковјеилэдир! һэр һансы бир мүмкүн көмөји көстөрмөји көстөрмөји һазырыг. Бүтүн дағыстанлылара өзүмү тутурам: хүсуси сэрәнчам олмадан республикамызда өјлөнчө вэ һэр һансы бир күтлөви тэдбирлөр лөғв едиллр. Эминәм ки, сиз бу гэрары дөстөклөчөксиниз.

РЕСПУБЛИКА ХЭБЭРЛЭРИ

Дағыстанын баш назири мэтбуат мөһсулларыны мағазаларын тэчарэт залларына гајтарылмасыны тэклиф етмишдир

Дағыстанын баш назири Абдулмүслим Абдулмүслимов гөзет, журнал мөһсулларыны јајылмасынын сэмэрэлијјини артырылмасы мөһсөлөсинин мүзакирэси чэрчивөсиндө мэтбуат мөһсулларынын мағазаларын тэчарэт залларына гајтарылмасыны тэклиф етдијјини рекионун назирлөр кабинетинин мэтбуат-хидмэти мөлумат вермишдир.

«Биз дөфөлөрлө мэтбуат нэшрлэринин популарлашдырылмасынын вачиблији һаггында мүхтөлиф мејданчаларда данышмышдыг. Информасија верилмөси, вөтөндашларын маарифлэндирилмөси, бөјүмөкдө олан нэсиллэрин тэрибјөлэндирилмөсиндө

өнөнөви вөзифөлэрин һөлли илө јанашы мэтбуат КИВлэри мүасир шөраитлөрдө, о чүмлөдөн өлкөмизэ гаршы Гэрбин информасија мүһарибөси елан етмөси илө өләгөдөр бөјүк рол ојнамагда давам едир.

Она көрө дө информасија

төһүкэсизлији вөзифөлэринин јеринө јетирилмөси мөһсөди илө биз өз диггөтмизи вөтөндашлармызын мағазаларынын горунмасына ријаөт едилмөсинө чөмлөшдирилмөлијјик. Чүнки онлардан бир һиссөси өз сијаси дүнјакөрүшүнү кенишлөндирмөјө, гөзөт вэ журналларын мэтбуат версијаларынын көмөји илө республикада баш верән һадисөлөр һаггында мөлумат алмагы давам едиллр», -дејэ республика һөкүмөтинин сөдри билдирмишдир.

Бунула өләгөдөр Абдулмүслим Абдулмүслимов Дағыстанын Информасија вэ Мөтбуат Акентлијјинө мөтбуат мөһсулларынын сатышы үзрө гејри стационар тичарөт объектлэри шөбөкөсинин кенишлөндирилмөси илө јанашы онларын јајылмасы үчүн алтернатив нөгтөлэрин јадаылмасына бахылмасыны тапшырмышдыр. Мөһсөлөн, мағазаларын вэ ја адамларын чох топлашдыгы јерлөрдө гөзөт вэ журналлар сатан ајаг үстү јерлэрин јадаылмасы.

РЕСПУБЛИКА ХЭБЭРЛЭРИ

Һачыјев адына завода 400 милјон рубулдан артыг јатырым едилмишдир

Дағыстан Республикасы Һөкүмэти Сөдри Абдулмүслим Абдулмүслимовун рөһбэрлији алтында «Һачыјев адына завод» Аксионер Чөмијјетинин техники јенидөнгүрүлмөси, тэдарүк истөһсалынын кенишлөндирилмөси вэ истөһсалат күчлэринин көчүрүлмөси» инвестисија лајиһөсинин реаллашдырылмасы мөһсөлөси үзрө мүшавирө кечирилмишдир.

Хатырлатмалыгы ки, һөмин лајиһө заводун сөнајө зонасынын көчүрүлмөси вэ елөчөдө мөһкөзи шөһөр мүһүтинин сөнајө истөһсалындан азад едилмөси вэ өһалинин социал объектлөрлө тэминаты проблеминин һөлли мөһсөдилө реаллашдырылыр. «Һачыјев адына завод» Аксионер Чөмијјэти инвестисија лајиһөсинин реаллашдырылмасы үчүн лазыми мүһөндис инфраструктура илө тэмин едилмиш «КИП Пром Каспиј» сөнајө паркынын өразисиндө 7,9 һектар торпаг сөһөсини ичарөјө көтүрмүшдүр.

«Һачыјев адына завод» Аксионер Чөмијјетинин көстөрилөн инвестисија мејданчасынын өразисинө там көчүрүлмөси нөзөрдө тутулур. «Һачыјев адына завод» Аксионер Чөмијјетинин баш директору Абдулаһаб Папалашовун вердији мөлумата көрө лајиһөнин реаллашдырылмасы чэрчивөсиндө бу күнкү күнө 410 милјон рубулдан артыг јатырым едилмишдир.

«3 нөмрөли төкмө сөхи Маһачгаладан чыхарылмышдыр. Јени мејданчада јени дөмирчи прес -сөхи үчүн бинөврө гојулмуш, инструментал сөх тамамланыр. Әкөр биз тэдарүк истөһсалынын јенилөшдирө билсөк онда бизө механик јыгма истөһсалыны јенидөн гормаг лазым көлөчөкдир» дејө Папалашов билдирмишдир.

О инвестисија лајиһөсинин реаллашдырылмасына өнкөликлөр төрөдөн бөзи проблемли мөһсөлөлөри дө сөслөндирмишдир. Мүшавирөдө һөмчинин дө Маһачгала шөһөринин башчысы Јусуф Умавов, витсө-назирлөр Ризван Газымөһөммөдав вэ Заур Әминов вэ башгалары чыхыш етмишлөр.

Мүшавирөнин јекүнларына көрө һөкүмөт Сөдри мөһсул идарөлөрө инвестисија лајиһөсинин там дөјөрли реаллашдырылмасы мөһсөдилө ичра мүддөтлөри илө мөһсул идарөлөрө протокол тапшырылары верилмишдир.

Заур Аскендеров: «Дағыстан һөмишө көмөјө өһтијачы олана өлини узадырды»

Мартын 25-дө Дағыстан Республикасынын Халг Мөчлисинин Сөдри Заур Аскендеров ВКС режиминдө кечирилөн Дағыстанын Башчысы Серкеј Меликовун рөһбэрлији алтында харичи факторлар нөзөрө алынмагла Дағыстан Республикасынын дајаныгы итгисади инкишафынын тэмин едилмөси үзрө Оператив Гэраркаһын јыгында иштирак етмишдир.

Јыгында иштиракчылары Белгород вилајетиндөн олан ушагларын Дағыстан Республикасында гаршыланмасы, јерлишдирилмөси вэ олмасы үзрө ишин төшкилини, вөтөндашларын мүрачирөтлэринө һакимийјет органларынын реаксијасы мөһсөлөси, «мөкан мөлуматларынын милли системи» дөвлөт програмынын Дағыстанда реаллашдырылмасы, вэ баш

планларын һазырланмасы үзрө иш вэ торпагдан истифаде вэ көнд бирлөшмөлэринин тикитиси гајдалары мөһсөлөлэрини мүзакирэ етмишлөр.

Белгород вилајетиндөн республикада 500-дөн артыг ушагын олмасыны шөһөдөн Заур Аскендеров гејд етмишдир ки, депутат корпусу онларын тэдрис просесинин, истираһөтинин вэ сағламышдырмасына көмөк етмөк үчүн

бүтүн имканлардан истифаде едөчөк вэ артыг мүвафиг кө-

стөришлөр верилмишдир.

«Дағыстан һөмишө көмөјө

өһтијачы оланара өлини узадыр. Депутатлар ушаглары, онларын валидејнлэринин дөстөклөмөјө, республикамызда онларын олмасыны комфортлу етмөјө, онларын өзлэрини төһүкэсизлик шөраитиндө һисс етмөкдөн өтрү һазыр олмаға јөнөлдилмишдир. Парламентин профил комитөлөринө мүвафиг тапшырыглар верилмишдир. Елөчөдө депутатлара системли характер дашыјан өн чидди мөһсөлөлөр үзрө вөтөндашларын тез-тез гөбулуну кечирмөји, бу мөһсөлөлөрин Рөјасөт һөјөтлэринин, фраксија вэ сөссијаларын мүзакирэсинө чыхарылмасы тапшырылмышдыр», -дејө Заур Аскендеров гејд етмишдир.

Сөһифөни һазырлады: М.Сөјидов

РЕСПУБЛИКА ХЭБЭРЛЭРИ

Дагыстанын башчысы санитар нормалара риајет едилмәјән тичарәт нөгтәләринин бағланылмасыны тапшырмышдыр

Актуал мәсәләләр үзрә мүшавирәнин кедишатында Дагыстанын Башчысы Серкеј Меликов бәјән етмишдир ки, санитар нормалара мувафиг олмајан тичарәт нөгтәләри республикада ишини мүтлөг дајандырмалыдыр. Бу һагда республика башчысынын мәтбуат-хидмәти мәлумат вериб.

Серкеј Меликов бәләдијә һакимјәтләринә нәзарәт жохлама органлары илә бирликдә ганунсуз тичарәт локасијала-

рынын инвентаризасија кечирилмәсини төвсијә етмишдир.

«Бунунла бәлә кәнд тәсәррүфаты мәнсуллары јетишдирилән мүддәтләрдә тичарәтин тәшкили үчүн әлавә төчһиз едилмиш мејданчаларын јарадылмасы вачибдир», - дејә о әлавә етмишдир.

Рекион башчысынын фикринчә санкисијасы олмајан базарлардан вә ганунсуз саһибкарлыгдан ири тичарәт-логистик мәркәзләрин јарадылмасы јолу илә јаха гутармаг олар. һазырда Маһачгаланын јахынлыгында, республиканын Шималында вә Чәнубунда үч бәлә мәркәзин лајиһәси мөвчудур.

«Бу чүр мәркәзләрин јарадылмасы кәнд тәсәррүфаты мәнсуллары истеһсалчыларына өз мәнсулларыны васитәчиләр иштирак етмәдән сахланылмасына кәтирмәјә вә онун топдан вә пәракәндә сатыш үчүн вермәјә имкан јарадачагдыр. Бу санитар-эпидемоложи нәзарәт етмәјә көмәк кәстәрәчәкдир», - дејә Серкеј Меликов һесаб едир.

М.Сејидов

АКСИЈАЈА ГОШУЛМУШЛАР

ДР «Биринчиләрин һәрәкаты» фәаллары террор акты гурбанлары хатирә аксијасына гошулмушлар

Дагыстанын «Биринчиләр һәрәкаты» фәаллары «Крокус Сити Холл»да баш вермиш террорчулуг акты гурбанлары хатирәсинин Үмүруссија аксијасына гошулмушлар. һәрәкатын мәтбуат-хидмәти бу һагда информасија Актентлијинә мәлумат вериб.

Бәлә ки, Дагыстанын «Биринчиләри» үч миндән артыг кағыз крокурслар һазырламышлар. Мәктәблиләр вә орта ихтисаслы мәктәбләрин төләбәләри надир күл оринкләри илә «Вачиб сәһбәтләр һаггында» мәшғәләләрә кәлмишләр. Кағыз күлләр һәлак оланлар кәрә аным вә зәрәрчәкәнләрә дәрәк символуна чеврилмишдир. Ушаглара террор акты

вахты вә ондан сонра тибб ишчиләринин, Фөвғалади һаллар Назирлији әмәкдашларынын, бураја кәләнләрин вә концерт залы әмәкдашларынын инсанларын һәјатыны нә чүр хилас етдикләри һаггында данышмышлар.

«Бу бизим үмуми фәләкәтимиздир. Вә динч вәтәндашлара гаршы төрәдилмиш вәһшилијин писләнилмәсиндә халгын бирлијини кәстәрмишдир. Дагыстан Республикасы-

нын «Биринчиләр һәрәкаты» террор актынын гурбанларынын хатирәси аксијасына гошулмуш вә өзүнүн дәрин һүзнүнү вә дәрәстәјини билдирир. Тәәссүфләр олсун ки, биз баш верәнләри дејишдирә билмәз, лакин бу чәтин вахта өзүмүзүн бирлијини кәстәрә биләрик», - дејә «Биринчиләр һәрәкатынын» рекионал шәбәси шурасынын сәдри, Дагыстан Республикасы башчысынын көмәкчиси Лүдмила Саидова гејд етмишдир.

Аксија иштиракчылары социал шәбәкәләрдә дәрәстәкләрини билдирир вә фотошәкилләр вә оринкләр олан видеороликләр јерләшдирир вә мүхтәлиф хештекләр истифадә едирләр. Бундан савајы «Биринчиләр һәрәкаты» бурадығы «Хатирә пенчәрәси» аксијасы чәрчивәсиндә илк дәрәстә бүтүн Русија үзрә кағыз дурналар чәкир вә дүзәлдир, пенчәрәләрдә дурналарын трафаретләри вә ја крокус күлләринин көмәји илә-әлмәзлик вә кәләчәјә әминлик символа-рыны гојурлар.

Дагыстанын «Биринчиләр һәрәкаты» иштиракчылары һәмчинин дә «Биз бирликдәјик» Үмүруссија гаршылыгы көмәк аксијасына гошулмуш

вә хатирә мемориалларына шамларла кәлирләр. «Дурналар» аксијасы вахты мәктәблиләр ејни адда маһныны ифа едир вә һәлак оланларын хатирәсинә шамларла «крокурс», кәдәрләнирик сөзләри әлләриндә нөвбәјә дурурлар. Мәтбуат-хидмәтиндә гејд етмишләр ки, бүтүн өлкә үзрә һәлак оланлар һаггында кағыздан дүзәлдилмиш бир милјондан артыг крокурслар топламышдыр.

М.Сејидов

Дагыстанын вә диқәр рекионларын 300-дән артыг иш верәнләри ишә дүзәлтмә јармаркасында иштирак едәчәк

«Русијанын иши. Имкан вахты» Үмүруссија әмәк јармаркасында Дагыстандан вә диқәр рекионлардан 300 –дән артыг иш верәнләр өз вакансијаларыны тәклиф едәчәкләр. Јармарка апрелин 5-дән республикада старт кәтүрәчәкдир. ДР Башчысы Мүдријәтинин рәсми телеграм-каналында бу һагда мәлумат верилиб.

Русијанын әмәк вә социал мүдафиә назирлијинин һәмин лајиһәси етән илдән «Демографија» милли лајиһәси чәрчивәсиндә реаллашдырылып. Тәдбирләр өлкәнин бүтүн субъектләриндә кечирилир, Дагыстанда исә о «Русија-мәним тарихимдир» тарихи паркын мејданчасында кечириләчәкдир.

Тәдбирин програмына сәһбәтләр, уstad дәрсләри, дејирми масалар, өз ишинин ачылмасы үзрә мәсләһәтләр дахилдир. Ишә дүзәлтмә јармаркалары мүхтәлиф сәнајә саһәләриндән иш ахтаранла-

ры вә иш верәнләри бирләшдирәчәкдир. Јармарканын икинчи мәрһәләси ијун ајынын 28-нә планлашдырылмышдыр.

«Русијанын иши» порталында федерал мәрһәләнин хүсусилә бүтүн рекионлар үчүн кечирилмәси иш верәнләрин презентасијасы јерләшдирилмиш ајрыча сәһифә јарадылмышдыр. Бу сәһифәдә иштиракчылар истеһсалын јарадылмасы тарихи вә рекионда вә республиканын һудудларынын кәнардан вакансијалар һаггында јахшы тәклифләри өјрәнә биләчәкләр.

«Дагыстан» РИА

ПОНЕДЕЛЬНИК 1 АПРЕЛЯ 2024 ГОДА

Table with 6 columns for Monday, April 1, 2024. Columns include: 1. First Channel (Первый канал) with program list (05.00-22.00). 2. Russia (Россия) with program list (05.00-17.30). 3. RENTV with program list (20.00-14.00). 4. TV-10 with program list (15.00-17.30). 5. Russia 2 with program list (16.30-17.30). 6. Russia 2 with program list (05.00-14.00).

ВТОРНИК 2 АПРЕЛЯ 2024 ГОДА

Table with 6 columns for Tuesday, April 2, 2024. Columns include: 1. First Channel (Первый канал) with program list (05.00-23.00). 2. Russia (Россия) with program list (05.00-21.05). 3. RENTV with program list (05.00-21.05). 4. TV-10 with program list (14.00-09.00). 5. Russia 2 with program list (16.30-17.30). 6. Russia 2 with program list (05.00-17.30).

СРЕДА 3 АПРЕЛЯ 2024 ГОДА

Table with 6 columns for Wednesday, April 3, 2024. Columns include: 1. First Channel (Первый канал) with program list (05.00-21.00). 2. Russia (Россия) with program list (05.00-14.30). 3. RENTV with program list (14.55-03.50). 4. TV-10 with program list (11.00-03.30). 5. Russia 2 with program list (14.00-17.30). 6. Russia 2 with program list (23.00-17.30).

ЧЕТВЕРГ 4 АПРЕЛЯ 2024 ГОДА

Table with 6 columns for Thursday, April 4, 2024. Columns include: 1. First Channel (Первый канал) with program list (05.00-23.00). 2. Russia (Россия) with program list (05.00-21.05). 3. RENTV with program list (21.20-13.00). 4. TV-10 with program list (14.00-09.00). 5. Russia 2 with program list (16.30-17.30). 6. Russia 2 with program list (05.00-17.30).

ТЕРРОРИЗМЭ- ЈОХ ДЕЈЭК

Јенијетмә екстремизми һадисәләринин гаршысынын алынмасы

Гејд едәк ки, екстремизм проблеми илә мүбаризәни тәкчә һүгүг-мүһафизә органлары там һәлл едә билмәз. Бунун үчүн тәшкилати, һүгүги, габаглајычы вә маарифләндиричи тәдбирләри, һабелә дәвләт вә ичтимаи тәшкилатларын гаршылыгы фәалијәтини тәкмилләшдирән комплекс јашма тәләб олунар.

Бу просесдә мүһүм аспект һәм үмуми, һәм дә фәрди ола билән профилактикадыр. Үмуми профилактика һәртәрәфли олмалы вә һәјатын мүхтәлиф саһәләриндә, мәсәлән, аиләдә, тәһсил мүәссисәләриндә вә иш јериндә апарылмалыдыр. Бура јенијетмәләрин һүгүги маарифләндирилмәси, онларын инкишаф характерли асудә вахт програмларына чәлб едилмәси, күчәләрдә кәнчләрдә иш хидмәтләринин јарадылмасы вә инкишафы вә дәвләт органлары јанында кәнчләр вә јенијетмәләр шураларынын практик фәалијәтинин инкишафы дахил

дир. Бу тәдбирләр онларын регионун инкишафынын идарә олунмасы просесиндә фәал иштиракына тәкан верир. Фәрди профилактика екстремист мүнасибәтдә олан јеткинлик јашына чатмајан групларын вахтында ашкар едилмәсинә вә онларын бу чүр һәрәкәтләрдә иштиракынын гаршысынын алынмасына јөнәлиб. Бурада јенијетмәнин шәхсијәти вә онун аилә тәрбијәси шәраити нәзәр алынар. Дикәр мүһүм элемент екстремист фәалијәтләрдә иштирак сәбәб ола биләчәк чәтин һәјат вәзијәтләриндә олан јенијетмәләр үчүн еффекив реабилитасија

системинин јарадылмасыдыр. Русијада екстремизм өн чидди социал проблемләрдән биридир. Бу феноменә гаршы мүбаризә бүтүн сәвијәләрдә гурулмалыдыр: бейнәлхалг, милли, регионал, вәтәндаш чәмијјәтинин иштиракы илә. Бу, тәкчә реактив тәдбирләри дејил, һәм дә јанғынла мүбаризә бәнзәр профилактик тәдбирләри нәзәрдә тутур. Мүмкүн гәдәр ајыг олмаг вә көзләнилән екстремист һәрәкәтләри кәстәрән характерик әләмәтләри диггәтлә изләмәк лазымдыр.

Белә ишарәләрә чыхышларда иштирака чағырыш вәрәгәләринин јайылмасы, биналар вә дикәр объектләрә шүар вә чағырышларын тәтбиги, интернет сајтларында мүвафиг мәлуматларын јерләшдирилмәси, бәдән хәсарәти јетирмәк үчүн јарарлы олан әшјаларын олмасы, һабелә бир груп инсанын мәскунлашдыгы јерләрдән кәнарда галмасы үчүн истифадә олуна билән әрзаг еһтијатлары вә мадди сәрвәтләр. Әввәлләр социал-игтисади мүнагишәләрин јарандыгы дикәр әразиләрдән кәләнләрин чоһлуғуна да диггәт јетирмәлисиниз. Екстремизмә гаршы мүбаризә бүтүн сәвијәләрдә мүһүм вәзифәдир. Екстремист тәзаһүрләри ашкар етмәк вә гаршысыны алмаг үчүн тәдбирләр көрмәк, нәтичәләрини арадан галдырмаг дејил. Екстремизмин гаршысынын алынмасы чәмијјәтин бүтүн үзләринин иштиракыны, дәвләт вә ичтимаи тәшкилатларын фәал дәстәјини тәләб едир.

Һ.Асланов

ХӘ КӨМӘК ЕДИРИК

Дағыстанын кәнч гвардијачылары һәрбчиләр үчүн сәнкәр шамларынын һазырланмасына көмәк едибләр

«Ваһид Русијанын Кәнч Гвардијасы» ВОО Дағыстан регионал бөлмәсинин фәаллары «Гәлбин һәрәрәти» республика аксијасына гошулараг, Хүсуси һәрби Әмәлијат иштиракчылары үчүн хәндәк (газма) шамларынын истеһсалына көмәк едибләр. Шамлар метал гутулардан (һәчми 250-дән 500 мл-ә гәдәр), картондан (гафрили, тәмиз, етикетсиз вә плјонкасыз), П-2 дәрәчәли парафиндән (гида нөвү) вә Т1 вә Т2 дәрәчәли парафиндән

һазырланыр. Бир газылмыш шам орта һесабла 200-250 грам парафин тәләб едир. Хүсуси технолокија илә јарадылан хәндәк шамлары 3 саатдан 6 саат гәдәр јанмаға гадирдир, буна көрә дә чөл шәраитиндә өвәзолунмаздыр. Онларын көмәји илә истиләнмәк, палтарлары гурутмаг вә һәтта јемәкләри гыздырмаг олар.

С.Салһова

РЕСПУБЛИКА ХӘБӘРЛӘРИ

Дағыстанда мәктәбин баһалы тәмири фајдасыз олду

Маһачгалада күләк 6 ај әввәл бүдчә һесабына тәмир олунан мәктәбин дамыны гопарыб. Һәлә јайда Јусуп Умавовун рәһбәрлик етдији мерија 42 сајлы мәктәбин тәмиринә 100 милјондан чоһ вәсаит хәрчләјиб.

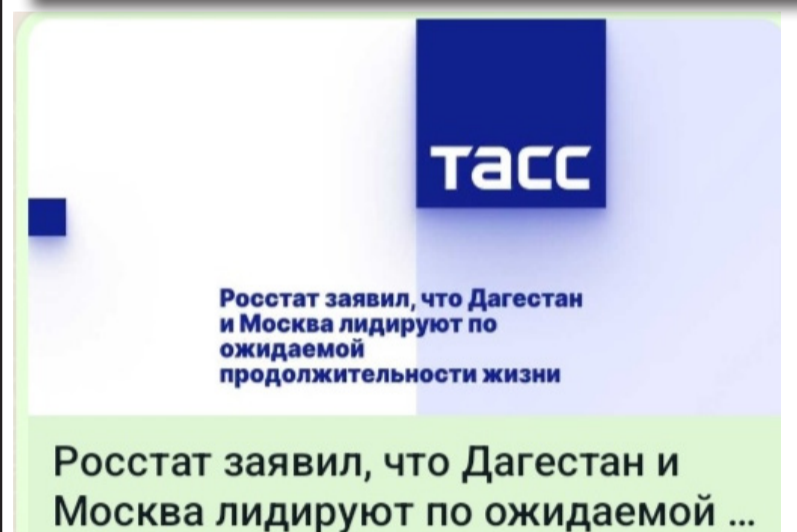
Инди онун јенидән тәмире еһтијачы вар. Јерли назирлик чоһ күчлү күләк нәтичәсиндә дамын учдуғуну бәһанә едир. Күләк онларын күнаһыдыр. Бәс нијә гоншу биналары күләк учурмады? Ола билсин ки, һөкүмәт сәдри Абдулмүслим Абдулмүслимов вә бәләдијә сәдри Јусуп Умавов мәктәбин баһалы тәмириндә кејфијәт бахымындан марагы олмајыблар. Бу инсанларын

өзләринин дедикләринә көрә, күја 100 милјон рубла баша кәлән тәмире «шәхсән нәзәрәт едибләр». Дағыстанын рәһбәри Серкеј Меликовун шәхсән сифариш вердији белә мүкәммәл тәмирдән сонра јенисини етмәк лазымдыр. Нормал схем. Бир-ики дөфә тәмир едәчәкләр. Вә бу шәхсләрин һәр бири өзүнә бир нечә јени автомобил алачаг.

С.Салһова

Росстат билдириб ки, орта јаш мүддәтинә көрә Дағыстан вә Москва лидерлик едир

Үчүнчү јердә исә Ингушетија республикасыдыр. Росстат 2023-чү ил үчүн Русија Федерасијасынын тәсис гурумларында көзләнилән өмүр узунлуғунун илкин гијмәтләндирилмәсини тәгдим едиб.

Росстаттын сајтына истинадән вердији мәлумата көрә, үмумиликдә өлкәдә бу рәгәм 73,4 ил олуб. Ән јүксәк өмүр узунлуғу Дағыстан Республикасында гејдә алыныб-79-87 ил. Икинчи јердә Москва (79-38 јаш), үчүнчү јердә исә Ингушетија республикасы (979,2 јаш) гәрарлашыб.

Ән ашағы кәстәричиләр Чукотка Мухтар Даирәсиндә-66,56 ил, Тыва Республикасында-66-59 ил вә Транс-Байкал дијарында 67,17 ил гејдә алыныб. Чәдвәлә әсасән,

Мәркәзи Федерал Даирәдә 2023-чү илдә көзләнилән өмүр узунлуғу 74,79 ил, Шимал-Гәрб Федерал Даирәсиндә-73,83 ил, Чәнуб Федерал Даирәсиндә-73,6 ил, Шимали-Гафгаз Федерал Даирәсиндә-77 ил, Волга Федерал Даирәсиндә-77 ил иди. Волгајаны Федерал Даирә-72,75 ил, Урал Федерал Даирәсиндә-72-88 ил, Сибир Федерал Даирәсиндә-71,05 ил, Узаг Шәрг Федерал Даирәсиндә 69,81 ил.

Русија Ингушетија Дағыстан Москва

ХОХУШАГЛЫ АЙЛЭЛЭРЭ ТЭСДИГ

Дагыстанын даглыг районларында јашајан чохушаглы аилэлери үчүн јени субсидија тәтбиг олуна биләр

Дагыстан Республикасы Һөкүмәтинин ичласында рекинун баш назири Абдулмүслим Абдулмүслимов республикада аилә саһибкарлығынын вә фермер тәсәррүфатынын инкишаф етдирилмәси мәсәләләринә баһмағы тапшырыб. Бу барәдә Дагыстан Республикасы Һөкүмәтинин Телеграм каналы мәлумат јаыб. «Етираф етмәк лазымдыр ки, аилә вә пешә өһдәликләринин бирләшдирилмәси проблеми мәктәбгәдәр тәһсил мүәссисәләриндә јер чатышмазлығы илә сых бағлыдыр, чүнки гејри-кафи јерләрин фаизи кифајет гәдәр јүксәк олараг галыр.

Она көрә дә тәкчә Дагыстанда мөвчуд мәктәбгәдәр тәшкилатлар шөбәкәсини инкишаф етдирмәк дејил, һәм дә өзәл ушаг бағчаларынын инкишафына тәкан вермәк, һәмчинин аилә саһибкарлығынын вә фермер тәсәррүфатынын инкишаф етдирилмәси мәсәләсини нәзәрдән кечирмәк лазымдыр», - Абдулмүслимов билдириб.

Мүзакирәләр заманы баш

назирин биринчи мүавини Руслан Әлијев баш назирә бәлә бир тәклифлә мүрачиәт едиб: Даглыг әразиләрин инкишафы үзрә рекионал дәвләт програмы чәрчивәсиндә чохушаглы вә азтәминатлы аиләләрә јени нөв дәстәк кәстәрилсин. Даглыг зонада Дагыстан кәндләринин сакинләри әсасән әкинчиликлә мөшғул олурлар, өз шәхси торпаг саһәләринә маликдирләр вә с. Бу күн даг-

лыг әразиләрин инкишафы үзрә республика дәвләт програмында әрзаг мөһсулларынын истәһсалы, тичарәт вә ичтимаи иашә мүәссисәләри үчүн аваданлығын алынмасы, фәрди тәсәррүфат саһәләринин алынмасы, кәнд тәсәррүфаты вә кәнд тәсәррүфаты мөһсуллары истәһсалы үчүн аваданлыг вә с. хәрчләрин 50 фаизә гәдәринин субсидијалашдырылмасы нәзәрдә тутулур, -дејә Руслан Әлијев хатырладыб.

Абдулмүслим Абдулмүслимов бу тәклифи дәстәкләјәрәк, буну Дагыстан үчүн актуал адландырыб. О, Әмәк Назирлијинә Игтисади Инкишаф

Назирилији илә бирликдә јахын вахтларда бу мәсәләнин үзәриндә ишләмәји тапшырыб. Бундан әлавә, Абдулмүслим Абдулмүслимов бу мәсәләнин федерал назириликләрин, о чүмләдән Игтисади Инкишаф Назирлијинин нүмајәндәләринин иштиракы илә бу илин мај ајында Минералныје Водыда кечириләчәк Гафгаз Инвестија Форуму чәрчивәсиндә мүзакирәјә чыхарылмасыны тәклиф едиб. Русија Федерасијасы, даглыг әразиләрин федерал дәвләт програмлары сәвијјәсиндә дәстәкләнмәси мәсәләләрини мүзакирә етмәк планлашдырылыр.

А. Мәммәдова

РЕСПУБЛИКА ХӘБӘРЛӘРИ

Рамазан ајында Дагыстана ислам өлкәләри сәфирликләриндән нүмајәндә һејәти сәфәр едәчәк

Ислам өлкәләри сәфирликләриндән олан нүмајәндә һејәтинин иштиракы илә республика рәһбәри Серкеј Меликовун адындан коллектив ифтар сүфрәси ачылачаг. Актуал мәсәләләрә даир кечирилән мүшавирәдә республика рәһбәри өзү бу барәдә мәлумат вериб. Гонаглар дини тәдбирләрдә иштирак едәчәк, мүсәлманлар үчүн өһәмијјәт кәсб едән јерләри зијарәт едәчәк, бөлкәнин дини лидерләри илә көрүшәчәкләр. Гуран гариләринин чыхышлары вә мүхтәлиф сәркиләр тәшкил олуначаг. Он нәфәрдән

артыг сәфирлик нүмајәндәсинин кәләчәји кәзләнилир. Тәдбирләрин әсас мөканы Дәрбәнд олачаг. Коллектив ифтар сүфрәсинә республика башчысынын адындан бәләдијәләрин вә ичтимаијјәтин нүмајәндәләри дә дәвәт олуначаг. «Бу чүр һадисәләр бир даһа сүбут едир ки, Дагыстан тәкчә милләтләрин вә динләрин дејил, һәм дә дәвләтләрин бирләшдији мөкандыр. Дәрбәнд исә гәдим шәһәр кими кәсишмә нөгтәсидир.

Һ.Асланов

РЕСПУБЛИКА ХӘБӘРЛӘРИ

Әлил ушаглары олан 3 аилә мәнзил алачагдыр

Дагыстан Республикасынын тикинти назирилији коллекијасында әлил ушаглары олан 3 аиләјә мәнзил алмаг имканы јададылмышдыр.

ДР Һөкүмәтинин Сәдри Абдулмүслим Абдулмүслимов вә назирилијин рәһбәри Александр Нестеров 3 аиләјә субсидија верилмәсинә шәһадәтнамәләри тәгдим етмишләр.

Дагыстан Республикасы Һөкүмәтинин мәтбуат-хидмәтинин мәлуматына көрә һәр 3 аиләдән бири-Ҷабујевләр, Мудуновлар вә Јарәһмәдовлар

5,2 милјон рубл мөбләгиндә шәһадәтнамә алмышлар.

Абдулмүслим Абдулмүслимов аиләләрә рифаһ, мөһкәм руһ јүксәклији арзулајараг әмин етмишдир ки, Дагыстанын рәһбәрилији проблемли мәсәләләрин һәллиндә көмәк кәстәрмәјә һазырдыр.

Үмумиликдә чари илдә республика бүдҶәсиндә бу програма 80 бәлә аиләјә шәһадәтнамәләр верилмәси мөгсәдилә 300 милјон рубл ајрылмышдыр.

Арина Јусупова

ФИТНӘЛӘРӘ УЈМАЈУН

Украјнадан кәлән фитнәкар зәнкләр һаггында хәбәрдарлыг

Украјнадан дахил олан РФ-дә террор актлары чағрышлары илә фитнәкар зәнкләрә вә мәлуматлара РФ вәтәндашлары сајыг реаксија вермәлидирләр. Бу чүр чағрышла мартын 26-да Русијанын Федерал Тәһлүкәсизлик Хидмәтинин Ичтимаи Әлагәләр Мәркәзи (ИӘМ) чыхыш етмишдир.

Идарәдән билдирилиб ки, Москва алтындакы «Крокус Сити Холл»да баш вермиш террорчулуг актындан сонра русијалылар мәсәлә, нәглијатда вә тичарәт мәркәзиндә террорчулуг актлары төрәдилмәси чағрышлары илә зәнкләр дахил олмаға башламышдыр. Бу чүр мәлуматларда јенијәтмәләрә пулнан бәлә актлар төрәдилмәсинә тәклифләр ола биләр. Федерал Тәһлүкәсизлик Хидмәтиндән изаһат верилиб ки, бу чүр мәлуматлар Украјна әразисиндән кәлир, онлар дејишдирилмиш нөмрәләр васитәсилә кәндәрилир.

«Русијанын Федерал Тәһлүкәсизлик Хидмәти бу чүр фитнәкарлыглар сајыг реаксија вермәјә чағырыр. Јенијәтмәләрә ајрыча сөһбәт етмәк вә бу чүр абонетләрлә јазышма апарылмамасынын вачиблији һаггында данышмаг лазымдыр. Бүтүн бәлә һадисәләр һаггында кечикдирилмәдән һүгүг-мүһафизә органларына мәлумат вермәк лазымдыр» дејә идарәдән хаһиш етмишләр.

Бир аз әввәл Кремлин рәсми нүмајәндәси Дмитри Песков «Крокусда» баш вер-

миш террорчулуг актындан сонра күја һазырланан фитнәләр һаггында мәлуматлар фонунда русијалылары сәфәрбәрлијә вә диггәтли олмаға чағырмышдыр. О гејд етмишдир ки, һүгүг-мүһафизә органлары өз ишини көрсә дә лакин вәтәндашларын сајғылығы да чох вачибдир. Крокус Сити Холле дә атышма мартын 22-дә баш вермишдир. «Пикник» групу концерт залында чыхыш етмәли иди Хүсуси кејимдә олан силаһлы адамлар бинаја сохулараг атәш ачымыш вә концерт залыны јандырмамышлар. Сон мәлуматлара көрә гурбанларын сајы 139 нәфәрә, зәрәрчәкәнләрин сајы 182 нәфәрә чатмышдыр. РФ ЧМ 205 маддәсинә көрә «Террорчулуг акты» чинајәт иши галдырылмышдыр.

М.Сейидов

